№ 134. Neue Jüdische Zeitung. II. Jahrgang.

נייע יודישע צייטונג

דיא רעדאקציאָן
אונד אדמיניסטראציאָן
בעפינדעט זיך
Schiffmannsgasse 6, Budapest,
וואָהין אויך דיא פרענומעראציאָנס-
געלדער צו זענדען זינד.

אינזעראטע
ווערדען ביללינגסט בערעכנעט.

דיא
„נייע יודישע צייטונג"
ערשיינט יעדען
דיענסטאג
אונד פרייטאג.

פרענומעראציאָנס-פרייזע:
גאנצייעהריג 7 פל. — קר.
האלבייעהריג 3 „ 50 „
פירטעליעהריג 1 „ 75 „

ב"ה בודאפעסט, יז אלול. Budapest, Freitag 1. September 1882. שנת תרמ"ב לפ"ק.

איין צוויעגעשפרעך.

הערר טשערנאטאָני דער זיט איינינגען טאגען אין זיינעם בלאטטע „עללענאָר" זיך מיט דען אנטיסעמיטישען וויהלערייען בעשעפטיגט, ערצעהלט איין געשפרעך וועלכעם צווישען איהם אונד קאָשוטה, דען ער פאָר קורצער צייט אין טורין בעזוכטע שטאטטגעפינדען.

עס האנדעלטע זיך אום דיא טיסא-עסלארער אנגעלעגענהייט אונד דיא אנטיסעמיטישען העטצערייען. קאָשוטה שטוינטע זעהר דאראיבער, דאס אישטאָצי אין אונגארן איינע פערזאָנליכקייט געוואָרדען, דיא מאן ערנסט נימטט.

עס האט אויך אין פארלאמענטען אנדערער שטאאטען — בעזאָנדערס אין ענגלאנד — זאָלכע פערשראָבענע קאָפּפע געגעבען. אבער דיעזע איבערשנאפּטע מענשען וואורדען אים פארלאמענט ניכט ערנסט גענאָממען, מאן האָרטע איהרע רעדען גערנע, וויל מאן זי, דאביי גוט אונטערהאלטען קאָננטע. דאך וואורדען דיעזע רעדען ניכט אין בעטראכט גענאָממען. אנדערס שיינט עס יעדאָך אין אונגארן צו זיין, אישטאָצים רעדען ווערדען וועגן איך ניכט אירדע ערנסט גענאָממען אונד דאס קאנן שלימםע פאָלגען האבען.

איך פערזיכערטע קאָשוטה (זאגטע טשערנאטאָני) דאס דיעס אויך ביא אונז פאָר דעם טיסא עסלארער פאללע זאָ געוועזען זייא אונד דאס עס נאך בעענדיגונג דיעזעס פראָצעססעס ווידערום זאָ זיין ווערדע.

נון זאגטע קאָשוטה: איך מוס וואהרהאפטיג מיינע טיעפסטע ענטריסטונג דאריבער אויסצודריקקען דאס מאן זיך בעשטרעבט דען פאלל פאָן טיסא-עסלאר אלס פערברעכען דעם יודישען שטאממעס, אלס ריטועללעס פערברעכען איינער גאנצען רעליגיאָנסגענאָססענשאפט הינצושטעללען וואס יעדאָך אים שלימםטען פאללע נור אלס פערברעכען פאָן איינצעלנען פעראיבט געלטען קאנן. — זאגען וויר דאס איינע מאָרדטהאט שאָן ערוויעזען ווערע; געהען וויר נאָך ווייטער אונד זאגען וויר דאס זאָגאר זיך הערויסגעשטעללט האט דאס דיא מאָרדטהאט אים רעליגיאָזען גרינדען בעגאנגען וואורדע: זאָ קאנן דיעס בלאָס פאָן איינצעלנען געשעהען זיין. וויא קאנן מאן דאס גאנצע יודענטהום פיר דיא טהאט איינצעלנער פעראנטוואָרטליך מאכען. אינדעססען איזט יא דיא גאנצע אנגעלעגענהייט נאָך אים טיעפען דונקעל געהילט, עס זינד יא נאָך צווייפעל אָב איבערהויפּט איין מאָרד פעראיבט וואורדע.

היערויף לעגטע איך קאָשוטה גאנץ אויפריכטיג מיינע אנזיכטען איבער דען גאנג דער אונטערזוכונג אין דער טיסא-עסלארער אנגעלעגענהייט דאר. דיא אונטערזוכונג האט ניכט איהר בעשטרעבען דאהין געריכטעט אים דען מאָרדער עסטער שאָלמאָשים אויספינדיג צו מאכען, זאָנדערן פיעלמעהר אים אנטיסעמיטישע העטצערייען צו אונטערשטיטצען. — איך זאגטע איהם וואס איך פאָן דער גאנצען געשיכטע דעם פערשווינדענס עסטער שאָלמאָשים גלויבע אונד וואס איך דאפאָן ניכט גלויבע. דער גאנצע קרימינאלפּראָצעס אונד דיא דאמיט פערבונדענע אנטיסעמיטישע בעוועגונג אייגענטליך נור איין געשעפט אונד איין שווינדעל זייען, אום דיא אונפערנינפטיגען מענשען געגען דיא יודען צו העטצען אונד ביי דיעזער געלעגענהייט אים טריבען פישען צו קאָננען.

דיעזע מיינע אנזיכט ווערדע איך איבריגענס אויספיהרליכער אויסאיינאנדערזעטצען, ענטוועדער אים רייכסטאגע אָדער וועגן עס נאָטהיג זיין ווירד אין אייניגען צייטונגסארטיקלען.

איך וויל דאהער מיינע אנזיכט איבער דיא אונטערזוכונג דעם נירעדיהאזער געריכטעס ניכט אויסשפּרעכען. האבען יא דיא מיטטהיילונגען דעם שטאאטסאנוואלטעס נאדי גענוגענד דיא אונגעזעטצליכקייטען וועלכע זיך דער אונטערזוכונגסריכטער ערלויבטע בעוויעזען, וועלכע יעדעם אונפּארטייאישען אונגארישען ריכטער מיט שאם אונד ענטריסטונג ערפיללען.

שליעסליך האט קאָשוטה זיינער פריידע דאראיבער אויסדרוק געגעבען, דאס זיך דאס אינגארישע פאָלק נירגענדסצו רוהעשטאָרונגען, אויסשרייטונגען, פערפאָלגונגען פאָן דען העטצערן פערלייטען ליעס. אונד איך זאגטע קאָשוטה דעססען צו פערזיכערן, דאס איך אין צוקונפט דאס אונגארישע פאָלק זיינען געזונדען אונד ניכטערנען פערשטאנד בייאבעהאלטען ווערדע. צוגלייך בעמערקטע איך, דאס וויר אין דיעזער טיסא-עסלארער אנגעלעגענהייט בלאָס אויף דיא האלטונג דעם אונגארישען פאָלקעס שטאָלץ זיין קאָננען אונד איך גלויבע ניכט, דאס זיך איין פאָלק איינעם אנדערן שטאממעס אונד איינעם אנדערן לאנדעס דורך דיא אויסשטרייאונגען ערפינדענער ליגענהאפטען נאכריכטען ניכט ווירדע צו ווילדען אויסברייכען האבען פערלייטען לאססען.

צולעטצט זאגטע קאָשוטה, דאס ער מיט פריידע פערנאָממען האבע, דאס דיא יודען זיך מאדיארירען אונד גוטע פאטריאָטען זיין, יעטצט ווערע עס נאָך צו ווינשען, דאס זיא איינע איהרער געוואָהנהייטען, וועלכע קיינע „גלויבענספונקטע" זינד אבענדערן ווירדען דאמיט דיא „שידעוואנד" פאללען זאָלל, אונטער וועלכער דער האס אונד אויך דיא באָזע ליידענשאפט געגען יא זיך ענטוויקעלט, אונד דא ווערע עס אם בעסטען דיא „צווילעהע" איינצופיהרען.

נון דיעזעס פראָיעקט, נעמליך דאס אויפגעבען „געוויססער געברייכע" אָדער הייראטען צווישען „יודען אונד ניכטיודען" בעריהרט דיא יוד. רעליגיאָן אין איהרעם וויטאלסטען אינטערעססע אונד ווירד דאהער אויפס ענטשיעדענסטע צוריקגעוויעזען. וויר ערפיללען שטרענגע דיא פפליכטען דיא אונז אלס בירגער אויפערלעגט ווערדען פאָם שטאאטע אונד ווערדען געוויס אויך פערנער טרייע בעוואהרען אונזערעם אלטען גאָטטע.

טשערנאטאָני שרייבט פערנער איבער זיינע ערלעבניססע אלס פליכטלינג נאך דער אונג. רעוואָלוטיאָן, דאמאלס שריעב ער צייטונגסארטיקעל פיר ענגלישע צייטונגען אונד אויך פיר דיא נעוויאָרקער „טהיימס." דיא ענגלענדער וואַרען פאָלל דעם לאָבעס איבער דען פרייהייטליכען גייסט דער אונגארן. —

„מאן קאן זיך דאהער פאָרשטעללען" זאגט טשערנאטאָני וואס וויר אנגעזיכטס יענער אבשייליכען העטצע עמפפינדען מיססען, וועלכע אונטער דער פירמא דעם אנטיסעמיטיסמוס דען אונגארישען נאמען פאָן דער גאנצען געבילדעטען וועלט אין שלעכטען רוף ברינגט. — אונזערע נאטיאָן דען האלבווילדען אין רוסלאנד אונד אויף דען באלקאן גלייכשטעללט. וואס זאָללען וויר יעטצט אנטוואָרטען, ווען דיא ענגלענדער אָדער דיא אמעריקאנער אונז פראגען: וואס האבען זיא פאָר אונז זאָ פיעל איבער דיא פרייהייטסליעבע איהרעס שטאממעס, איבער זיינע רעליגיאָזע טאָלעראנץ, או. ז. וו. געפּראהלט? וויר האָרען, לעזען אונד ערפאהרען יעטצט דאס מאן אין איהרעם פאטערלאנדע איינען גאנצען שטאמם פעראנטוואָרטליך מאכט אונד צו פערפאָלגען פערלאנגט פיר איין פערברעכען, דעססען איין אָדער מעהרערע מיטגליעדער יענעם שטאממעס, יענער קאָנפעססיאָן אנגעקלאגט זינד, הינזיכטליך דעססען אבער נאָך קיינעסוועגס דיא אננאהמע אויסגעשלאָססען איזט, דאס אויך אנדערע אויף דיא אנקלאגעבאנק געלאנגען קאָננען.

דיעזע בעמערקונג פיעל אויך אם 2. אויגוסט וועלכען טאג איך אין דער געזעללשאפט קאָשוטהס צו פערברינגען דיא עהרע האטטע.

יענען שטאטען אונד אמעריקאנערן אבער, וועלכע אונס דען פאָרוואורף מאכען וואָללטען, אלס אָב וויר איהן בעציגליך דעם אונגארישען קאראקטער אירעגעפיהרט העטטען, קאָננען וויר אויך יעטצט יענע רעכטשאפפענע האלטונג אונזערעס פאָלקשטאממעס צייגען, דער זיך וועדער דורך דיא פאנאטישען נאָך דורך דיא שפעקולאטיווען וויהלערייען אירעפיהרען ליעס.

איבריגענס פעראנלאססטע מיך צום שרייבען דיעזער ארטיקעל וועדער דאס פערלאנגען אויך עטוואס צור צערשטרייאונג דער פיינדליכען אנזיכטען דעם אויסלאנדעס בייצוטראגען, נאָך אויך דער געדאנקע, דאס איך פיללייכט דען העטצערן ווערדע איינים געוויססען רעדען קאָננען. איך מאָכטע דאמיט, וואס איך בערייטס געזאגט האבע אונד אין איינעם שלוסארטיקעל נאָך זאגען ווערדע בלאָס אויף יענע ווירקען, וועלכע היא אונד דא אים פערגנינגען, היא אונד דא אים פאָראורטהייל, אנדערסוואָ ווידער אים פריוואטראבע אָדער אין פאָלגע ערליטטענען שאדענס פיינדזעליג געגען דיא יודען אויפטרעטען אונד זיך צור אונטערשטיטצונג דער געמיינען שורקישען העטצער אונד אונהיילשטיפטער אונבעדאכט לייכטזינניג פערלייטען לאססען דיעזע ביטטע איך נון, ערוועגען צו וואָללען, וויא פיעל דעם גייסטיגען, מאָראלישען אונד מאטעריעללען קרעדיט אונזערער נאטיאָן דיא דוממע אנטיזעמיטישע וויהלערייא שאדעט אוים דער ניכטס גוטעס קאָממען קאנן. פאָן איהנען היענגט עס אב דאס אלל, דאס מיט איינעמאלע איין ענדע נעהמע. זאָבאלד זיא צו דער העטצע קיין לעבענדעס געזיכט מאכען, זאָנדערן איהר דען ריקען קעהרען שטירצט דאס גאנצע העער דער העטצער אויף איינע האנדפאָלל לעכערליכער געזעללען צוזאממען.

אין ווייטערער בעשפּרעכונג דער אנטיסעמיטישען העטצערייען זאגט טשערנאטאָני:

יעדע זאכע מים איינען צוועק האבען, איך פראגע דאהער, וועלכען צוועק האט דיא אנטיסעמיטישע העטצע? וואס וואָללען דיא העטצער ערציעלען, אונד וואס גלויבען זיא ערציעלען צו קאָננען? דענן דאפאָן האט נאָך ניעמאנד קעננטניס אונד אומזאָנסט פאָרשען וויר נאך דעם צוועק. ער איזט נירגענדס צו פינדען אונד דיעזע פיעלען העטצערייען אונוואהרע ערדיכטונגען אונד געוואלטטהעטיגען פערזוכע צו וועלכען דאס פערשווינדען דער עסטער שאָלמאָשי בענוטצט וואורדע, טרייבען אָהנע יעדען אונבעקאננבארען צוועק דאס שמאכפאָללע שפּיעל דיא געהעססיגקייט אונטער דען בירגערן צו פערברייטען.

אבער דיא אונגארישע נאטיאָן האט ניעמאלס רעליגיאָנסהאס געקאנט זיא וואורדע איממער דער „ריטטערליכע שטאמם" גענאנט אונד ווירד זיך מיט אבשייא פאָן דיעזען העטצערן אבווענדען, וועלכע איינע גאנצע קאָנפעססיאָן פיר דיא טהאט איינעם איינצעלנען פעראנטוואָרטליך מאכען אונד צור ראבע געגען דיעזעלבע אויפשטאכעלן. ווערדען דענן ניכט אים אויסלאנדע אללערלייא איבער אונזער

שיראקא (קאמטאט שאראש) דורך ה׳ דשא בורגער 29 גולדען.

מאדיא-לאפאש, דורך זר׳ עדרוי ה׳ משה ווייס אבבערראבבינער 24 גול.

סאסאב-ענען (דזעבענבירגען), דורך זר׳ עדרוי ה׳ אבערראבבינער הילל אפלאנק 50 נ.

שאקב-עלאצע דורך זר׳ עדרוי הערדן אבערראבבינער שטערן, נעזאמטעלט על חתונת בתו 11 גולדען.

ר׳מאס-עטש, דורך זר׳ עדרוי ה׳ ראב. בינער שענפעלד 16 גולד.

וואר-עזאן דורך ה׳ יודא ליב 20 גולד.

האסאן-אסוא (דזעבענבירגען) דורך זר׳ עדרוי ה׳ ראבבינער אברהם גרינבוים 21 גולדען.

קירכדרויף דורך לאבכ. פאשטאגד 9 גולד. 50 קר.

פעלשאבראנער דורך ה׳ אשר ציוי-לער נבאי צדקה 7 גולד.

באטארקעז דורך זר׳ עדרוי ה׳ אבערראבבינער אלצער 10 גולד.

שטיינמאנגער דורך זר׳ עדרוי ה׳ מרדכי קאנפען, ראבבינער דער ארטה. נע. מינדעי, ערסטע זענדונג 50 נ. צווייטע זענדונג 30 נ. דרייטע זענדונג 40 נ. פיערטע זענדונג 26 נ. פינפטע זענדונג 40 נ. זעקסטע זענדונג 35 נ. צוזאמען 221 גולדען.

בודאפעסט דורך ה׳ שמעון לאפלער פאן ה׳ אהרן פרישמאן 10 גולד. ה׳ רעשעד אים קראל 5 גולד. ה׳ פישער 2 גולד. הכש׳ נעדרים שטאפפלער 5 גולד. צוזאמען 22 גולדען.

ווייצען דורך זר׳ עדרוי ה׳ אבערראב. בינער דוד ליב גולבערשטיין, ערסטע זענדונג 21 נ. 45 קר. צווייטע זענדונג 24 נ. 20 קר. דרייטע זענדונג 4 נ. צוזאמען 59 נ. 65 קר.

שטעללענגעזוך.

דער זיהן 20 יאהרע שפרעכט דעלגאזע העברעאיש לעהרער דער אויך דא נאכמאל. קלאפסען מיט נוטעם ע״אפעלגע אינטערעסענטע האט. עטעט דען ע״ענגעגענקומען אן דער פרעגאר. ראנדיע אבזאלווירט. ווערע נעגיגט אלס הערבע. אישער לעהרער אין אינער אפפאסיר״ען שולע אינען פאסטען אנגענעהמען. פאן זיינען פרים אינד אינסגעזאמטער לעהרפעטראגע שפר״כען זיינע רודפאללען צייגנעסע. דעזעלבע איזט 38 יאהרע אלט. פערלאנגט אנטווארטען. — איף פרי״ראנגען ווירד ה׳ צייגנעסע איינגעזעהנעהמ.

אדרעסע:

E. Kohn. Lehrer zu Cziffar.

p. Verbély. Com. Bars

קאנקורז.

אן דער הייזיגען אויס. ארטה. נעמענדע איזט דיא שטעללע אינעם שוחט דער צוגעלר אין נ. טער בעל תפלה וקורה אין מים. מיט דעם כאר״עם. נעהאלט פאן 400 גולדען, נעבסט פרייע וואהנונג אינד אנסטיגען פאמאלטעמטע צ״בעזעטצונג. רע. פלעקטאנטען וועלכע קבלות פאן אנערקאנטען גאנים רבנים בעזעטצונג, וואללען צום פראבע-פאר. טראג ביז יום הסלוחות דער ערשיינען, דיא שטעל. איזט ערב ר״ה הבעל אנצערעטצ.

דערעטשקע, דען 27. אויגוסט 1882.

Franz Roth, Präses.

פעטער מעזעיס

צאהנטעכניششעס אטעליער.

קראנפ-ינג-נאססע נ׳ 7 אינ׳ נ׳יגאדיער-נאססע 10.

עס ווערדען אללע נאטשטען קוסטפארע אנגעפע. טיגט, פעיגער צאהנפלאמבירונגען מיט גולדפולפ מאטע. יאל נאך אטעריקאנישע מעטהאדען אנגעפע. טיגט נאצער צאהנטיעפען אויך נעגען אטעמגעהרעכען דיא אינזעטצונג אינעס קונסטצאהנעס ווייד מיט 3 גולדען פר״עכנעט.

דיא אומאלי בششעדענט אדיע אנגעזעהענסטע צאהנ. וואיעזעלן ווערדען לינגס אינד שטעללאן עטפעהלען.

פרעגומעראציאנס-איינלאדונג.

מיט 1. סעפטעמבער בעגינטט אין נייעס אבאנעמענט. ווי. עזיזנען אפפיסס דזשעגינען דרייזיג אבאנעמענטס. דזשע. פרעגומעראציאן מיט 1-טען סעפטעמבער צו שיק. אידס, אינס דאן נעשיקט אינזעטיגען צו זאללען דאמיט אין דער צייטונגזיג דעם בלאטעס קוסט שפארנג אינזעטצט.

געשעפטסבעריכט.

פעטער פרייזיג.

נעשיידיג-נעשעפט. פאן ווייצען וואר נעפטען פיעל צו מארקטע נעבראכט, דער פרייס וואר נום. 25000 מעטר״צ וואריגע פערקאפט.

ווייצען, פרייס. (ווייץ) 400 מעטר״צ. 82 ק׳ 10.65 גולד. 1000 מעטר״צ. 82 ק׳ — 11 גולד. 300 מעטר״צ. 82 קלאפ 10.50 נולד. 500 מעטר״צ 81.5 קלאפ 10.50 גולד. 100 מעטר״צ 18.5 קלאפ 10.52 גולד. פעסטער-מארקט 200 מעטר״צ. 80. קלאפ 10.20 גולד. 200 מעטר״צ 80 קלאפ 10.95 גולד. — 500 מעטר״צ. 80 קלאפ 10.40 גולד. 500 מעטר״צ. 80 קלאפ 10.75 גולד. 80 קלאפ 10.90 גולד. 100 מעטר״צ. 79 קלאפ 10.90 גולד. ווייסענבורגער 1900 מעטר״צ. 82. קלאפ 11.10 גולד. 300 מעטר״צ. 80 קלאפ 10.90 גולד. 1200 מעטר״צ. 79 קלאפ 10.9 גולדען. — (אללעס פער 100 קלאפ.)

קארן (נייעס) 6.90—7.20 גולדען.

נערסטע פעסטעראיאדע 6.35—6.50 גול.

קוקורוזן 7.75—7.80 גולד.

האפער (נייא) 7.25 גולד.

רעפס קאדל פער אינוסט-פעסטעמבער 14½ גולד.

מעהל-פרייזיג פער באללען צו 100 קלאפ-אפס אב בודאפעסט, נומ׳:

8½	8	7	6	5	4	3	2	1	0
12.40	14.60	15.40	17.—	18.40	19.40	19.80	20.30	20	21,40

גולדען.

קליינע פיינע 4,50 גול. נאכע 3,08 גול.

הילזענפרוכטע. פיאלען —,9 גול. צווייבאקען —,12—12.50 עזיבונג 9—11 גול. נעשעלבע —,— גול. לינזען 12—15 גול. קומפעל 24—25 גול. האפאזאטן —,— גול. הויזע —,6 גול. הויזנבייען 10.50—11 גולדען. (אללעס פער 100 קלאפאראס.)

שפרייטס נייע מעפאאר אים קרייזען 31.75 —,— גולד. אלטע מעפאאר —34.—34.25 גולד. פער 1000 לייטער פערצענט.

צווישקען, פערבישע זאך-וואאר 24.10 אין פאסס 24.60 גול.

צווייעשע קנומס (לעקוא-) באאמטער 18.50 —,— גולדען.

לעדער-ענעשעס. קוה-ריינדיש 5—8-קלא 220—245 גול. אינאל פערזעטצטע מעצען פאן 12—15 קלא 172—174 גול. צווייטאל פערזעטצטע מעצען 16—18 קלא 165—168 גול. דריטאל פערזעטצטע מעצען 19—21 קלא 170—172 גול.

פאפרוקא, פרעפאריטע 30—40 גול.

קנאפפערן אינגאריש —,15 גולד.

ווייגשטיין 54—636 גול. יע נאך קוואליטעט.

אינשליט (חלב) 49—50 גול.

רובאל האפעלע אפפאניס —,37 גולד. פער 100 קלאפ-אפס.

מאהן, נוייער 30—31 גול. בלייער 40—41 גול.

לאטטא-ציעהונג פאם 26. אינוגסט.

מעטעשיאר	76	65	17	80	74
זיטון	60	22	8	22	54
נאגאן	67	34	86	83	85

פרעגאטיאנס-בלוטע ראאבטעטע:

יקותיא הלוי לעדערער.

בודאפעסטער באראזענקורזע פאם 29. אינ.

לאזע.

1854-ער	4 פערצענטע שפאנדארען	120 —
1860-ער	„ נאגאע לאזע	130 —
1860-ער	פיעסטע	135 50
1864-ער	שאאבסלאזע צו 100 גולדען	171 25
1864-ער	צו 50 „	172 —
קרעדיטלאזע		176 —
אונ-אפפאסיאלע-ריס-לאזע		113 50
אונגאר-פראמיע-לאזע צו 100 גולדען		120 50
„ האלבע צו 50 גולדען		119 —
שרוטס-לאזע		110 50
ווייגער קאמפנאלאזע		125 75
פרינסער לאזע צו 100 גולדען		127 —
קאמע רעגאבשיען		34 —
שרקנלאזע		24 —
אינסברוקער לאזע		23 —
קלאר לאזע צו 40 גולדען		40 75
קלנלבוגער לאזע „ 10 „		18 50
קאראוער לאזע „ 20 „		19 75
אגזער לאזע „ 40 „		38 50
אלבלפי לאזע „ 40 „		38 —
וויאבלפלאזע „ 10 „		20 —
סאלם לאזע „ 40 „		53 —
אלצעוויגער לאזע „ 20 „		24 —
סט. גענאיס לאזע „ 20 „		46 —
טשאנס-ווער לאזע „ 20 „		24 —
וואלדשטיין לאזע „ 20 „		30 —
ווינדישגרעצער „ 20 „		39 —
לאראכער לאזע „ 20 „		23 —

ווערסט-פאם-ערדע.

אונגארישע אללגעמיינע 6%	120 0
אונגארישע פאסיפי-רעגסע 5%	86 85
אונגארישע נייזיידלבאהנגעזעטצונגען	98 25
עזעבעשער-נאמאטע	97 40
ווינדישגרעצער	98 50
גאלדענע	99 50
טראנסילוע	100 50
אונגارישע אינדוסטריע-אנלעהען	134 25
ווינדישגרעצ-אבראנזע-אנלעהען	97 30
פאפאזאיישע דער אונגארישען באהנען-ק׳.	
דזש-אנשאפען צו 5½ פערצענט	101 —
דזשאפ דער הונגאר. דזשאפפען-לאזע צו 5½%	102 —
דזשאפ אללגעמ. פאנזענ-לאזע צו 5½%	100 50
דזשאפ צו 5 פערצענט	101 50
דער באהנען-ש.-גאלדענע	166 50
דער נאדאבזאבאן	163 50
אסטערייכישע קרעדיט-אקטיען	321 —
אונגארישע קרעדיט-אקטיען	290 —
פרנ-ישע 3% אנלעהען	35 —

נעלד-קורזע.

וולכע-אישע	100 —
דוקאטען	5 66
אסטערייכיש-אונגארישע 8 גולדען-נאלד.	
שטיק (20 פראנקס)	9 55
נאפאלעאנאר	9 55
דייטשע ריישסבאנקנאטען	58 55
20 פראנק-ישטיק	11 73
ריישסבאנק פערזיכלט	1 20

פרוכטפרייזע דער קארנדאללע פאם 29. אינ.

		פערזאנ	פרוכטע	פרייס פער 100 קלאפ-אפס
			קאדן	7.10—7.20
			נערסטע מאדען	—
			נערסטע אפפעל	6.50—6.25
			האפער	6.50—7.12
			קוקורוזן באאמטע	8.85—8.80
			אדלערע	8.80—8.70
			הייזע האפער	—
			ווייצען	9.82
			„	—
			„	—
			קוקורוזן	7.75
			נערסטע	—
			האפער	6.27
			רעפס	14.48
			הזלענפרכטע	
			פיאלען	9.—
			צווייבאקען	12.50
			לינזען	14.—
			ערבזען	11.—
			הייזנבוין אאמטס זאק	11.—
			מאהן, נוייער 33 פל., בלוי	41.—
			האפאזאטן	11.50

יאר-שניטס 30—31 ק׳.

שניטס, פערהעפענס 33—34 ק׳.

Herausgeber und verantwortl. Redacteur: Carl Lederer.

Druck von Markus Neuer Budapest, Kerepescherstraße 14

יאָהאנן וואָטעק דיא לייכע איינעס מאננעס אוים דער דאָנויא, דיא בייא דער בעזיכטיגונג, אלס דיא דעם איגנאץ פאסקום ערקאננט ווארדע. פאסקום האט וואהרשיינליך ניכט נאך זיינעם פֿליכטיגווערדען דען זעלבסטמאָרד בעגאנגען, דא דער לייכנאם אין נאך ניכט פֿאָללשטענדיג פֿערוועזטעם צושטאנדע זיך בעפֿאנד.

* (איבער דיא צערשטאָרונג דער סינאגאָגע אין עסלאר.) ערהיעלט „עדיעט.“ אוים נירעדיהאזא איין טעלעגראמם, נאך דיא אוים עסלאר צוריקגעקעהרטע אונטערזוכונגסקאָממיססיאָן קאָנסטאטירטע האבען זאָלל, דאס דיא גאנצע זאכע יעדער בעגרינדונג ענטבעהרע. אים אינגערן איזט קיינע שפור איינער צערשטאָרונג צו בעמערקען נור דיא פֿענסטער זינד איינגעשלאגען, וואס וואהרשיינליך קינדער געטהאן האבען, אויך דיא נאכריכט פֿאָן דער פֿעראונרייניגונג דער סינאגאָגע איזט איבערטריבען. נאך דער געריכטליכען לאָקאלאויגענשיין-אויפנאהמע וואורדע גלייכצייטיג דיא יודישע געמיינדע בעפֿראגט וואָרום זיא דענן אויך וויטער קיינען „שמש“ האלטע, וויא זיא אויך אויפֿמערקזאם געמאכט ווארדע דאס דער געריכטסהאָף אוים פריוואטפאססיאָן קיינען אויפֿזעהער בעשטעללען קאָננע, צו דעם בעפֿינדע בעמערקט „עדיעט.“ פֿאָלגענדעס: דאס דאס געריכט יעצט, נאך איינעם מאָנאטע, דיא סינאגאָגע אין איינעם עטוואס בעססערן צושטאנדע אנטראָף, בעשטעטיגט אונזערע פֿריהערען אנגאבען בעציגליך דער צערשטאָרונג אונד וויר מיססען אננעהמען, דאס דיא אונטערזוכונג, העטטע זיא רעכטצייטיג שטאטטגעפֿונדען, איין פֿאָן אונזערעם בעריכטע מינדער אבווייכענדעס רעזולטאט ערציעלט האבען ווירדע.

* (מאָריץ שארף) דער זאָהן דעם ט..עסלארער „שמש“ בעפֿינדעט זיך גאנץ וואָהל, איינע הייטע איינגעלאנגטע דעפעשע מעלדעט ער האבע דען וואונש געאייסערט זיך טויפֿען צו לאססען. צור אויספֿיהרונג דיעזער זיינער אבזיכט האט מאן איהם יעדאָך בעדענקצייט געגעבען. דער גראף יאָהאנן פאלפֿי האט דעם וויצעגעשפאן צאָלטאן 40 גולדען מאָנאטליך אנגעבאָטען, דיא ער אלס ערציעהונגס אונד פֿערפֿלעגסקאָסטען פֿיר מאָריץ שארף פֿערווענדען זאָלל. גראף פאלפֿי פֿערפֿליכטעט זיך דען בעטראג זאָלאנגע, ביז דער פראָצעס ענטשיעדען זיין ווירד, צו בעצאהלען. דער וויצעגעשפאן האט דאס אנערביעטען אנגענאָממען. — נון, — וואס דיא

טויפֿע דעם יונגען שארף בעטריפֿפֿט, דירפֿטע דיעס איינע ערדיכטונג זיין. — אוים וועלכעם גרונדע גראף פאלפֿי זיך פֿעראנלאסט זאה דיא פֿערפֿלעגסקאָסטען פֿיר שארף צו בעצאהלען וויססען וויר ניכט, עס דירפֿטע דיעס עבען איינע לוינע איינעס אונגארישען מאגנאטען זיין.

* (דער קריעג אין עגיפטען.) ארבי פאשא האט איינעם איבערפֿאלל פֿערזוכט אונד דיא ענגלענדער אונערוואַרטעטער ווייזע אנגעגריפֿפֿען. איין טעלעגראמם אוים לאָנדאָן מעלדעט היעראיבער פֿ. 31. פֿאָלגענדעס: גענעראל וואָלזעלייא וואר אים שטארקען אירטהום ווענן ער אנגענאָממען האט, דאס דיא עגיפטישען טרופפען דעמאָראליזירט זינד. דיא פֿאָרהוט איגטער דעם ענגלישען גענעראל גראהאם ווארדע פֿאָן דען עגיפטערן פֿאקטיש איבעררומפעלט אונד ווערען ניכט רעכטצייטיג פֿערשטערקונגען איינגעטראָפֿפֿען, זאָ ווערען אונזערע טרופפען פֿאָללשטענדיג געשלאגען אונד אויפֿגעריעבען וואָרדען. גראהאם וואר בערייטס מיט זיינען זאָלדאטען אין הארטער בעדרענגניס אונד ווארדע ערסט אוים זיינער בעדרענגטען לאגע בעפֿרייט, אלס ענגלישע רייטער דען פֿיינד אים ריקקען אנגריפֿפֿען. דיא ענגלישע רייטעריא האט זיך זעהר טאפפֿער בענאָממען, בעזאָנדערס דיא קיראססירע האבען וואהרע וואונדער פֿערריכטעט. דיא קאוואללעריע זאָלל זיך מיט אללער געוואלט אויף דען פֿיינד געשטירצט אונד אללעס ניעדערגעריטען האבען. פֿאָן פֿירכטבארעס שרעקען ערגריפֿפֿען, האבען דיא עגיפטישען זאָלדאטען אין דער פֿלוכט איהרע רעטטונג געזוכט אונד עס בליעבען פֿיעלע קאנאָנען צוריק. — דער גאנצע קאמפף האטטע בלאָס איינע שטונדע געדויערט. דיא עגיפטער פֿאָן ארבי פאשא קאָממאנדירט, קעמפפֿטען וויא דיא לאָווען, ביז דיא ענגלישען קאנאָנען אין דען קאמפף איינגריפֿפֿען.

☙ וויר מאכען אויפֿמערקזאם, דאס דיא פֿערלעסליכסטע בעצוגסקוועללע פֿאָן כשר קארפאטען-קעזע אין ציעגעלפֿאָרם, כשר עממענטהאלער אין לייבען, פֿאָרציגליכסטע קוואליטעט, בהכשר גמור אפילו למהדרין מן המהדרין בייא יאקאָב עהרענפֿעלד ברעננהאָלין-הענדלער, אָפֿען, קריסטינענשטאדט, גראבענגאססע איזט (ה' עהרענפֿעלד איזט אונז אלס ברודער זר' עהרווי' ה' אָבערראבבינער צו מאטטערסדאָרף אלס זעהר פֿערטרויענסווירדיג בעקאננט.)

פֿערצייכניס

איבער דיא פֿיר אונזערע אונגליקליכען גלויבענסברידער אין רוסלאנד בייא זר' עהרווי' דעם הערן אָבערראבבינער נ"י צו פרעסבורג איינגעגאנגענען שפענדען.

XXVI.

פֿעלעדיהאז איינגעזענדעט דורך זר' עהרווי' ה' אָבערראבבינער צו האללאש 60 גול.

העלפֿא דורך ה' ב' שניידער אונד יאָנאס אונגאר, ה' ב' שניידער 7 ג., ה' יאָנאס אונגאר 3 ג., ה' יאָזעף לאָווי 2 ג. 50 קר. צוזאממען 13 גולדען.

דערש דורך ה' יוסף פֿיש געזאממעלט 50 ג. פֿאָן זיינע ברודער ה' צבי פֿיש 10 ג., צוזאממען 60 גולדען.

טאָקע-טערעבעש דורך זר' עהרווי' ה' אָבערראבבינער גוטטמאן, ערגעבניס איינער זאממלונג בייא וועלכער זיך מעהרערע ניכט יודען בעטהייליגט האבען 6 ג., 50 קר.

פֿיניע דורך ה' איגנאטץ הייטלער 1 ג., ה' מאָריץ קירכבוים 2 ג., צוזאממען 3 גולדען.

שאָמקוט דורך ה' נטע הירש פֿאָרשטעהער 14 גולדען.

קעמעטש דורך ה' משה יחיאל קאפֿונקעל 19 גולדען.

גאלסעטש (טשעטשאָוויטץ) ערסטע זענדונג דורך ה' שלמה ליב ברוין 42 ג. 74 קר., צווייטע זענדונג 57 ג. 26 קר., צוזאממען 100 גולדען.

אייזענשטאדט דורך זר' עהרווי' ה' אָבערראבבינער קוטנא, צווייטע זענדונג 300 גול.

אָטשאד דורך ה' שלמה זלמן גוטטמאנן 12 גולדען.

העלמעטץ דורך זר' עהרווי' ה' דוד בער הארשטיין כד בגלל באדראגקעז 57 גול. 60 קר., דורך הרב הנ"ל ווארדע פֿערנער געזאממעלט אונד איינגעזענדעט: — אין ריטשע 10 ג., אין דאמעטץ 2 ג. 50 קר., אין סערדאהעלי 21 ג., אין גראָסגערש 15 ג., אין קליין גערש 3 ג. 6 קר., אין לוקא 21 ג. 15 קר., אין ג' ראזוואדי 7 ג., אין לאצע 5 ג. 25 קר., אין קעוועשד 5 ג., אין פאצין 1 ג., אין לעלעש 6 ג., אין טאמאָטער 20 ג. 84 קר. צוזאממען 117 גולדען 80 קרייצער.

שארקאני דורך ה' איצק קעמענער 3 גולדען.

טארנא דורך זר' עהרווי' ה' בעצירקס-

שען גאָטטעסהייזערן אייראָפאַ'ס ערטאָנטען פֿיערליכע געבעטע פֿיר אונזער וואָהלערגעהען. אם 4. אויגוסט מאָרגענס לאנגטען וויר אין אלעקסאנדריען אן.

נאך אן דעמזעלבען אבענד בעזוכטע איך דען ענגלישען געשעפֿטסטרעגער „האָדגעס,“ איבערייכטע איהם מיינע עמפפֿעהלונגסבריעפֿע אונד באט איהן, מיר איינע באלדיגע פֿאָרלאססונג (אודיענץ) ביים וויצעקאָניג מעהעמעד אלי, דעם איינענטליך דאמאליגען בעפֿעהלסהאבער סיריענס, צו ערווירקען. דאראויף בעגאב איך מיך צו אללען געשעפֿטסטרעגערן, דיא מיר זעממטליך, מיט אויסנאהמע דעם פראנצאָזישען איהרע בערייטוויללינקייט צור מיטווירקונג אין דער גוטען זאכע ערקלערטען. אויף דען פֿאָלגענדען טאג וואורדע דיא פֿאָרלאססונג אנבעראומט; דאהער זעצטען וויר נאך אן דעמזעלבען אבענד דיא דעם וויצעקאָניג צו איבערייכענדע בישטשריפֿט אויף, וויא זאָלכע, פֿאָן "קרעמיע" אונד מיר בעראטהען, אם צוועקמעסיגסטען ערשיען. דערען הויפטאינהאלט וואר, „דאס וויר פֿאָן דער געזאממטען אייראָפעאישען יודענהייט אבגעזאנדט זייען, אום אויף דעם וועגע אונבעפֿאנגענער אונד גרינדליכער אונטערזוכונג דיא וואהרהייט אנ'ס ליכט צו ברינגען אונד דאדורך זעממטליכע יודען דעם ערדענרונדס פֿאָן איינער שענדליכען אנקלאגע צו בעפֿרייען. וויר בעטען דעמנאך אום געשטאטטונג איינער רעכטליכען אונטערזוכונג אונטער לייטונג דעם שטאטטהאלטערס פֿאָן דאמאסקוס, אום פֿרייעס געלייט פֿיר אללע צו אונזערער ווענדונג געהאָריגען פערזאָנען, אום געמעססענע מאכטפֿאָללקאָממענהייט צור פֿערנעהמונג אללער אין דיא זאכע דער יודען דאָרט פֿערוויקקעלטער פערזאָנען אונד צייגען, ביז איהם אין אמטליך בעשטעטיגטעס ערגעבניס דער אונטערזוכונג איבערייכט ווערדען קאָננטע.“

אם 5. מאָרגענס פֿיהרטע מיך נעבסט מיינען ענגלישען בעגלייטערן הערר „האָדגעס“ דער ענגלישע קאָנזול ביים וויצעקאָניג איין, וועלכער איהן וויא איינען אלטען בעקאננטען אויפֿ'ס צואָרקאָממענדסטע עמפפֿינג. איך פֿערלאס, נאכדעם איך מיינע געביהרענדע אויפֿוואַרטונג געמאכט האטטע, דיא ערוועהנטע בישטשריפֿט אין ענגלישער שפראכע אונד לעגטע צוגלייך איינע איבערזעטצונג אין פֿראנצאָזישער שפראכע בייא, דא מעהעמעד אלי דיעזער שפראכע קונדיגער אלס יענער וואר. — דיעזער ערוויעדערטע מיר פֿריינדליכסט, ער וואָללע דען געגענשטאנד אין רייפֿליכע ערוועגונג ציעהען אונד מיר אם 7. דיא אנטוואָרט צוקאָממען לאססען. דא גאב מיר, דעם זאָ צו זאגען דיא האארע אויף דעם קאָפפֿע בראנגטען דיא ליעבע צו מיינעם פֿאָלקע פֿאָלגענדע, פֿרייליך עטוואס קיהנע אנטוואָרט איין;

„איהרע דורכלויכט! וואָללען זיא ערוועגען, דאס וואָהל איינעם פֿרייען, גליקליכען מענשען אכטאונדפֿירציג שטונדען זעהר שנעלל פֿערגעהען, וויעהרענד איין אין הארטעם קערקער שמאכטענדער, אויף דער פֿאָלטער אנגעשרויבטער מענש אינגערהאלב אכטאונדפֿירציג שטונדען 48 מאל דען גייסט אויפֿגעבען קאנן!“

מעהעמעד אלי צאָג בייא דיעזער אנשפראכע ציעמליך דיא אויגענברייען צוזאממען; דאנן אבער אויף סיר האָדגעס בליקקענד, דער איהם איינע געוויססע אכטונג געבאָט, ערוויעדערטע ער מיר, זיך ציעמליך בעהעררשענד:

„וויר וויססען איהרע ליעבע צו איהרעם פֿאָלקע פֿאָללקאָממען צו ווירדיגען, אבער פֿיר הייטע קאָננען וויר איהרעם וואונשע אונמאָגליך וויללפֿאהרען. דא וויר דינגע פֿאָן איינערסטער וויכטיגקייט אבצומאכען האבען. מאָרגען אבענד זאָלל איהרע זאכע ערלעדיגט זיין.“

מיט דיעזער אנטוואָרט מוססטע איך מיך שאָן בעגניגען. — אונטערדעססען האטטע זיך „קרעמיע“ אויך ביים פראנצאָזישען געשעפֿטסטרעגער אום איינע פֿאָרפֿיהרונג ביים וויצעקאָניג פֿערווענדעט, אבער פֿערגעבענס. דערזעלבע ערקלערטע דיא גאנצע זענדונג פֿיר ערפֿאָלגלאָס, אינדעם ער בערייטס איינען פֿראנצאָזישען קאָנזול נאך דאמאסקוס געשיקט העטטע אונד דיא רעכטפֿערטיגונג דעס גראפֿען ראטטי-מענטאָן פֿאָראויסזעהע. דא בעווירקטע איך איהם דיא פֿאָרפֿיהרונג אם בעשטיממטען אבענד דורך סיר האָדגעס אונד דען אָסטערייכישען געשעפֿטספֿיהרער: לעטצטערער זעטצטע דעם וויצעקאָניג דעראַרט צו, דאס דיעזער איהם פֿערשפראך, „איינע אונטערזוכונג אין דאמאסקוס אין אונזערער געגענוואַרט איינטרעטען צו לאססען; דאָך מיססע דיא אונשולד דער יודען פֿאָללקאָממען ערוויעזען ווערדען, אנסט ווערדע מאן זיא פֿיר שולדיג ערקלערען.

אונטערדעססען וואר אונז דורך פֿערמיטטלונג לאָרד פאלמערסטאָנס פֿאָן קאָנסטאנטינאָפעל איין גראָסהעררליכער בעפֿעהל (פֿירמאן) צוגעקאָממען, לויט דעססען דיא אנגעקלאגטען צו דאמאסקוס זאָפֿאָרט אין פֿרייהייט צו זעטצען זייען. מעהעמעד אלי קאָננטע דעם נון ניכט ווידערשטעהען אונד שטעללטע אונז איינען עהנליכען פֿערמאן אוים. בייא דעססען דורכלעזונג אבער בעמערקטע "קרעמיע" דאס וואָרט „בעגנאדיגונג.“ זאָגלייך איילטע ער נאך דעמזעלבען אבענד צו מעהעמעד אלי אונד מאכטע איהם פֿאָרשטעללונגען, וויא דיעזעס איינע וואָרט דאס גאנצע ווערק פֿערשטאָרע. דער וויצעקאָניג בעגריף דאס געוויכט דיעזער בעמערקונג, שטריך דיעזעס וואָרט אונד זעטצטע דאפֿיר „אונשולדסערקלערונג,“ זיך איבעראוס פֿערגניגענד, דאס דיא זאכע נונמעהר אבגעטהאן זייא.

מיט פֿריידיגער איבעראשונג עמפפֿינגען אם 6. זעפטעמבער דיא 9 געפֿאנגענען צו דאמאסקוס (4 אנדערע וואָרען בערייטס דורך דען טאָד אללער ליידען ענטהאָבען) דיא באָטשאפֿט איהרער בעפֿרייאונג אונד איילטען זאָגלייך, נאָך עהע זיא איהרע אנגעהאָריגען זאהען פֿאָן פֿיעלען וואָהלגעזינטען מאָהאמעדאנערן בעגלייטעט, אין דאס גאָטטעסהויז, אום דעם האָכסטען ריכטער איהרע דאנקאָפפֿער צו ברינגען.

(פֿאָרטזעטצונג פֿאָלגט.)

לאנד פֿערברייטעט? וואס ווירדען דיעזע שרעקליכען ריכטער דאצו זאגען וועננ איין אויסלענדער בעריכטערשטאטטער פֿאָלגענדען בעריכט פֿעראָפֿפֿענטליכען ווירדע: דיא אונגאריש אריסטאָקראטישען דאמען באדען זיך אין יונגפֿרויען בלוט, וועננ זיא צו אלטערן בעגיננען; זיא פֿערהיימליכען נאטירליך דיעזען ענטזעטצליכען ברויך; אלליין אין איהרען ־אלעסטען זינד באדעוואננען צו זעהען, יא דאס געריכט ווירדע זאָגאר אויף איהרען וואשטישען דיא פֿערדעכטיגע ראָטהע עססענץ פֿינדען, וועלכע אין קליינע פֿלעשכען זאָרגפֿעלטיג בעוואהרט ווירד, אבער בייא דיעזעם בארבארישען פֿאָלקע גיבט עס גאר קיינע געריכטסבארקייט. אלליין דיעזען האָבגעשטעללטען דאמען געשיעהט ניכטס ווייטער אלס דאס זיא איינגעשפערט ווערדען.

זאָ איזט עס פֿאָר 300 יאהרען מיט דער בעריהמטען עליזאבעטה באטאָרי געשעהען, דיא 600 יונגפֿרויען שלאכטען ליעס, אום זיך אין איהרעם בלוטע צו באדען. נאָך יעטצט איזט אים גראנער קאָמיטאט דיא בורג טשעיטע צו זעהען, וואָ דיעזעס אונגעהייער הויזטע, איבער וועלכעס דער אונגארישע דיכטער גאראי איין ליעד געשריעבען האט. ניכט וואהר, איבער איינע זאָלכע געגען דיא אונגארישען פֿרויען ערדיכטעטע ליגע מאָכטע מאן אין געלעכטער אָדער אין וואוטה אויסברעכען! —

איזט דענן ניכט דיא טיסא-עסלארער זאכע איינע עבענזאָ דוממע ערפֿינדונג, דיא דער אָביגען פֿאללע גלייכט?

וואס אין טיסא-עסלאר איינע אנקלאגע געגען איינצעלנע יודען בילדעט, ווירד אלס איינע ריטועללע האנדלונג דעס גאנצען יודענטהומס פֿערקינדעט! אונד דאָך איזט דא נאָך ניכטס בעוויעזען; דיא זאכע איזט אין געריכטליכער אונטערזוכונג, וועהרענד דער שוידערהאפֿטע לעבענסוואנדעל דער עליזאבעטה באטהאָרי איינע געשיכטליכע טהאטזאכע איזט.

שויעט אייך נור אום אונד איהר מיססעט צור איינזיכט געלאנגען, דאס אונטער אללען שטעממען קראָאטען, סערבען, סלאווען, רומענען אונד דייטשע דיא אונטער אונז וואָהנען, דער יידישע שטאמם דער איינציגע איזט, דער זיך מאדיאריזירטע, דיא אללע זינד אונזערע טאָדטפֿיינדע אונד גראוויטירען נאָך אויסען. וויא פֿערטרעגט זיך דיא העטצערייא געגען יענען איינציגען אונטער אונז לעבענדען שטאמם דער צו אונז טרייא העלט אונד ניכט נאָך אויסען גראוויטירען?

זאָווייט הערר טשערנאטאָני וויר האָפֿפֿען דאס מיט גאָטטעס הילפֿע דיא זאכע רעכט באלד איינען גינסטיגען אבשלוס פֿינדען ווירד אונד דאס דיא ארמען אינהאפֿטירטען מענשען איהרע פֿרייהייט ערהאלטען ווערדען. וויא אונז מיטגעטהיילט ווירד האט דער יוסטיצמיניסטער דען אבשלוס דעס פּראָצעססעס שטרענגסטענס אורגירט.

פֿערשיעדענע נייאיגקייטען.

*(איין אינטערעססאנטער פּראָצעס.) מאכט אין דער הויפּטשטאדט פֿיעל פֿאָן זיך רעדען. דער היעזיגע הויזירער אָטטאָ פֿאָללאק האטטע אין דער הויפּטשטאדט איינען זעהר רייכען ברודער, פֿאָן דעם ער אבער ניכט אונטערשטיצט וואורדע. דיא ביידען ברידער לעבטען אין דעססען אין פֿאָרטוועהרענדער פֿיינדשאפֿט. נייליך איבערזידעלטע דער רייכע ברודער נאָך וויען. דאָך אָטטאָ פֿאָללאק בעשטירמטע איהן טאג-טעגליך מיט בריעפֿען וועגען איינער אונטערשטיטצונג. דא עס איהם זעהר שלעכט געהע עס ערגערטע. דען רייכען ברודער אונענדליך, דאס ער אויך אין וויען וועגען דיעזער בעטטעל-בריעפֿע קיינע רוהע פֿאנד. איינעם טאגעס ערהיעלט אָטטאָ פֿאָללאק פֿאָן איינעם אדוואָקאטען אין וויען איינען בריעף פֿאָלגענדען אינהאלטעס: „איך וואורדע פֿאָן איהרעם ברודער בעאויפֿטראגט, זיא צו ערזוכען, איהן ניכט ווייטער מיט איהרען בעטטעל-בריעפֿען בעלעסטיגען :ו וואָללען, דא ער דיעזע נימטער בעריקזיכטיגען ווירד. איהר ברודער איזט שווער קראנק; איהרע צודרינגליכקייטען פֿעראורזאכען איהם זאָ פֿיעלע קרענקונגען, דאס היעדורך זיין צושטאנד פֿערשלימערט ווערדען קאנן. אויף איינע ערבשאפֿט האבען זיא ניכט צו רעכנען, דא איהר ברודער איינען טהייל זיינעס פֿערמעגענס זיינעם שוואגער, דען אנדערן טהייל הינגעגען צו וואָהלטהעטיגען צוועקען פֿערמאכט האט!" — אָטטאָ פֿאָללאק ערגערטע זיך נאטירליך איסעראָרדענטליך איבער דען אינהאלט דיעזעס שרייבענס. ער צייגטע דאס זעלבע איינעם קוטשער, דער מיט איהם אין איינעם הויזע וואָהנטע. דיעזער זאגטע הירויף לאבענד: „איך געבע איהנען טראָסטעדעס פֿיר דיא ערבשאפֿט, דיא זיא פֿאָן איהרעם ברודער ערהאלטען ווערדען, 5 גולדען!" פֿאָללאק ווילגטע אין דיעזען האנדעל אונד מאכטע דיא זאכע מיט דעם קוטשער זאָגאר שריפֿטליך אב. דיעזער טאגע נון ערהיעלט אָטטאָ פֿאָללאק זייטענס דער בעהאָרדע דיא מיטטהיילונג, דאס זיין ברודער אין וויען געשטאָרבען זייא אונד איהם טעסטאמענטאריש דיא סוממע פֿאָן 25,000 גולדען פֿערמאכט האבע! -- דיעזע בעדייטענדע ערבשאפֿט ווירד יעדאָך ניכט פֿאָללאק, זאָנדערן דער ערוועהנטע קוטשער בעהעבען, דער זיא יא גאניץ רעכטמעסיג אום 5 גולדען אבגעקויפֿט האטטע. נון האט אבער אָטטאָ פֿאָללאק געגען דען ערוועהנטען וויענער אדוואָקאטען איינען פּראָצעס אנגעשטרענגט. ער איזט נעמליך דער מיינונג, דאס דיעזער פֿאָן זיינעם ברודער גאר ניכט דען אויפֿטראג האטטע, איהם צו שרייבען דאס ער אויף איינע ערבשאפֿט ניכט צו האָפֿפֿען האבע אונד דאס דאז גאנצע איין „אדוואָקאטען-קניפֿף" וואר.

*(איינע טרויריגע פֿאמיליענאנגעלעגענהייט.) אונטער דיעזעם טיטעל האבען וויר אין נר. 132 איינען בעריכט אויס דעם „פֿאָליטישען פֿאָלקסבלאטט" געבראכט. דער זיך אבער צו אונזערער פֿריידע אלס אונוואהרהייט הערויסשטעללט. אויס שיראָקא שרייבט אונז איינער אבבאָנענט הערר לעאָן פֿאבער. איין פֿריינד דער פֿאמיליע גייאהייזער, האט אויס ראכע דיעזע ניעדערטרעכטיגקייט בעגאנגען אונד דיא נאכריכט אין דיא צייטונג געשטעללט. הערר הערמאן גייאהייזער גוטסבעזיטצער היער איזט איין עהרענמאנן, דער מיט זיינער פֿאמיליע אים שאָנסטען פֿריעדען אונד גליקקע לעבט, מאָגע איהם דער אללמעכטיגע נאָך לאנגע יאהרע לעבען לאססען.

*(צור רעגעלונג דער יידיש מאטריקען.) דאס קולטוסמיניסטעריאום, האט זיך מיט דעם מיניסטעריאום דעס אינגערן אינס איינפֿערנעהמען געזעטצט אום דיא יוד. מאטריקען צו רעגעלן, אהנע דאבייא דיא „אויטאָנאָמיע" צו פֿערלעטצען. דיא רעגיערונג ווילל דורך פֿערפֿינגען איינע שטרענגע פֿינקטליכקייט אין דער מאטריקענפֿיהרונג איינפֿיהרען, דא דיעס פֿיר דען שטאאט פֿאָן גראָסער וויכטיגקייט איזט.

*(דער פֿערשוואונדענע פּאסקוס געפֿונדען.) דער באיאער קויפֿמאנן איגנאץ פּאסקוס, דער נאָך פֿעראיבונג פֿאָן בעטריגערייען, אונטערשליפֿען א. ז. וו. אין דער האָהע פֿאָן 300,000 גולדען פֿליכטיג וואורדע, וואורדע אויפֿגעפֿונדען, יעדאָך אלס — לייכע אים האָטטער דער געמיינדע סערעמלע צאָג דער דאָרטיגע איינוואָהנער

פֿאָלליעטאָן.

דיא בלוטבעשולדיגונגען צו דאמאסקוס אונד רהאָדוס.

(2-טע פֿאָרטזעצונג.)

ניכט דעסטאָ וועניגער ליעסען זיך אנדערע, אונטער דעם איינפֿלוס פֿרעמדער גייסטליכע שטעהענדע בלעטטער הערבייא, אללע פֿאבעלהאפֿטען אונד דעם אבשייליכען פֿאָראורטהייל נאהרונג געבענדע בעריכטע אויפֿצונעהמען אונד דיא אויפֿרעגונג צו פֿערמעהרען. דער דענקענדע טהייל איירא-פּא'ס וואר אויף אונזערער זייטע, וועהרענד דאס אונגעבילדעטע פֿאָלק, בעזאָנדערס אין גאליציען אונד פּאָלען, צו יענער בעשולדיגונג בעדענקליך דען קאָפּף שיטטעלטע אונד דאכטע, זיא מיססע דאָך ניכט גאניץ אויס דער לופֿט געגריפֿפֿען זיין; אונד באלד וואָרען דאזעלבסט יודענפֿערפֿאָלגונגען אויסגעבראָכען. „דיא איירא'פּעאישען רעגירונגען, מיט אויסנאהמע דער פֿראנצאָזישען, נאהמען זיך דער זאכע מיט דער ערלסטען מענשענליעבע אן. מערקווירדיג גענוג! — פֿראנקרייך דאס ערסטע לאנד אין איירא'פּא, שטאנד צוריק וויאוואָהל זיינע עהרע זאָ זעהר ליידען מוסטע!

נאָך מעהר: זיין דאמאליגער שטאאטסמיניסטער טיערס שיען דיעזעם זאָגאר בייצופֿפֿליכטען אונד געוויססערמאססען יענען דיא אָפֿפֿענטליכע, שטיממע דער גאנצען געבילדעטען וועלט פּארטייא צו נעהמען! אויך ניכט איין נעאיינגעטערשריט געשאה פֿאָן זייטען דער פֿראנצאָזישען רעגיערונג, אום אויפֿקלערונג איבער דאס בענעהמען איהרעס קאָנזולס צו ערלאנגען אונד דיא נעענגסטיגטען געמיטהער צו בערוהיגען וועהרענד דער פּרייסישע קאָנזול זיינע טהיילנאמע קונדגאב, דער אָסטערייכישע אבער דאס גאנצע לינגענגעוועבע אָהנע שייא ענטהיללטע, אונד דער אָסטערייכישע גענעראל-קאָנזול צו אלעקסאנדריען ערנסטע פֿערוועדונג פֿיר דיא אונגליקליכען איינטערטעטען ליעס אונד איינע בעשטישטעט דער דאמאסקער יודענגעמיינדע, וועלכע אין פֿריימיטהיגער שפּראכע בייא דעם וויצעקאָניג פֿאָן עגיפּטען אום גערעכטע אונטערזוכונג באט, קרעפֿטיג אונטערשטיצטע. אין ענגלאנד גאָב לאָרד פּאלמערסטאָן, נאָך עהע „סיר ראָבערט פּעעל" דיעזע אנגעלעגענהייט אים אונטערהויזע צור שפּראכע בראכטע, בעפֿעהל אן דיא ענגלישען געזאנדטען אין קאָנסטאנטינאָפּעל אונד דען קאָנזול אין אלעקסאנדריען זיך דער זאכע אנצונעהמען אונד בעווירקטע ענדליך דיא איינשטעללונג דער גרויזאמקייטען.

נאך פֿערשיעדענען פֿאָרבערייטענדען בעראטהונגען דער איזראעליטישען ראבבינען צו פּאריס, דערען מיטגליעד דער בעריהמטע רוהמליכסט ערוועהנטע „קרעמיע," נאָך לאָנדאָן רייזטע, אום דיא ערפֿאָרדערליכען פֿאָרבערייטונגען צו טרעפֿפֿען, פֿערזאממעלטע זיך אין לאָנדאָן איינע געזעללשאפֿט ענגלישער יודען אם 15. יוני דעסועלבען יאהרעס אין דער פֿאָרהאללע דעס ניען יידישען גאָטטעסהויזעס „גרעאט סט. העלענס." היער וואורד בעשלאָססען:

1. איינע קאָממיססיאָן איירא'פּעאישער יודען, צו גונסטען דער אין דאמאסקוס פֿערפֿאָלגטען גלויבענסגענאָססען צו ענטוענדען, דיא זיך איהרער אנגעהמען זאָללען.

2. אויסער דעם פֿאָן דער פֿראנצאָזישען יודענהייט דאהין צו ווענדענדען "קרעמיע," נאָך אנדעריע מעננער פֿאָן אנזעהען אונד גייסטיגער בענאבטהייט צו וועססען אונטערשטיטצונג איהם בייצוגעבען.

3. איינסבעזאָנדעריע סיר מאָזעס מאָנטעפֿיאָרע צו ערזוכען, זיך דיעזער היילינגען זענדונג צו אונטערציעהען.

4. איהם יעדען ערווינשטען בייאשטאנד מיטצוגעבען.

5. איינע נאמענסליסטע צור בעשטרייטונג דער אונקאָסטען צו ערעפֿפֿנען, צו וועלכער מאן דען באראָן ליאָנעל פֿאָן ראָטהשילד צום איינגעהמער ערנאננט.

6. איינע אללגעמיינע פֿערזאממלונג אויף 8 טאגע שפּעטער אנצובערויפֿען, וועלכע אים גראָססען גאָטטעסהויזע „דוקעס פּלאצע" אבצוהאלטען זייא, אום איבער דען ערפֿאָלג צו בעריכטען; אויך אין אללען יידישען גאָטטעסהייזערן בעטע פֿאָרענדע בעקאננטמאכונגען צו ערלאססען.

דיעזע מאסנאהמען וואורדען אין גאניץ ענגלאנד מיט בעגייסטערונג בעגריסט. דיא אונטערשריפֿטען, וואָרונטער 210 קריסטליכע, טהיילס גייסטליכער, טהיילס ארעליגער, טהיילס קויפֿמענישער זייטס, פֿיעלען רייכליך אויס, אונד דיא אויספֿיהרונג בעדורפֿטע נור נאָך דעם נאָטליכען בייאשטאנדעס, וועלכער אויך ניכט אויסבליעב.

דיא דעפּוטאטיאָן בעשטאנד אויס דען פֿיהרער סיר מאָזעס מאָנטעפֿיאָרע, דר. לאָווע, איין דייטשער איזראעליט אונד טיכטיגער קעננער דער מאָרגענלענדישען שפּראכען ד. י. וויריע, איין רעכטסגעלעהרטער, אונד דר. מאדדען, איין ארצט. אין פֿראנקרייך געזעללטען זיך נאָך דאצו: דער בעקאננטע "קרעמיע," ס. מונק, בעריהמטער קעננער דער מאָרגענלענדישען שפּראכען אונד אויפֿזעהער דער גראָססען קאָניגליכען פּאריזער ביבליאָטהעק, אונד נאָך איין פֿראנצאָזישער ארצט.

דער פֿיהרער דיעזער קאָממיססיאָן סיר מאָזעס מאָנטעפֿיאָרע שרייבט איבער דיעזע רייזע פֿאָלגענדעס:

אם 21. יולי פֿערליעס דיא געזעללשאפֿט מארייללע אונד זעגעלטען אין דער ריכטונג נאָך אלעקסאנדריען אין עגיפּטען. אויף אונזערער רייזע בעריהרטען וויר ליוואָרנאָ, וואָ וויר פֿאָן דער גאנצען בעפֿאָלקערונג מיט גראָססעם יובעל עמפּפֿאנגען וואורדען. דיא דאָרטיגע יידישע געמיינדע בעגלייטעטע אונז אין פֿעסטליכעם שמוק נאָך דעם דאָרטיגען יידישען גאָטטעסהויס, וואָ אין פֿייערליכער גאָטטעסדיענסט אבגעהאלטען וואורדע, אונד דער ראבבי אין איינער זעהר ערגרייפֿענדען רעדע דען היממלישען זעגען פֿיר אונזערע זענדונג הערבפֿלעהטע. אויך אין דען מייסטען יידי-